

Prirodni gas pred egzistencijalnom krizom u Evropi

CEO Shell-a:

Klimatska bitka ne dobija se zabranom proizvodnje nafte i gasa

Nemački ustavni sud:

Klimatski zakon na teret budućih generacija

Merkel protiv ubrzanja roka izlaska

Nemačke iz uglja

Nemački plan ukidanja uglja zasnovan na
pogrešnim proračunima

Šta Sajber napad na Colonial Pipeline znači za Evropu?

Nemački ustavni sud: Nemački klimatski zakon delom neustavan	OVDE
Nemačka: CO2 neutralnost već 2045?.....	OVDE
Merkel protiv ubrzanja roka izlaska Nemačke iz uglja	OVDE
Nemački plan ukidanja uglja zasnovan na pogrešnim proračunima	OVDE
Ugovori za razliku (CFD) u EU ETS sistem?	OVDE
Cene dozvola za emisije guraju cene el. energije ka 69€/MWh	OVDE
ACER je doneo Odluku o definiciji regija za obračun kapaciteta	OVDE
ACER i EnZ pokrenule konsultacije o gasnim interkonekcijama	OVDE
Poljska dobija multienergetskog giganta	OVDE
Ukrajina planira da dovrši reformu industrije uglja do 2030. godine	OVDE
Španija obustavlja proizvodnju fosilnih goriva do 2042. godine	OVDE
Hakerski napad blokirao snabdevanje američke istočne obale gorivom	OVDE
Šta Sajber napad na Colonial Pipeline znači za Evropu?	OVDE
Gas se suočava s egzistencijalnom krizom u klimatski opreznoj Evropi.....	OVDE
Elektrane na gas pretekle ugalj kao najveći emiter CO ₂ u EU.....	OVDE
GlobalData: Nuklearna energija ostaje dominantna u Bugarskoj do 2030.	OVDE
Bugarski energetska regulator: Ima osnova za pregovore sa Gaspromom	OVDE
EU Ombudsman istražiće gasne projekte na zapadnom Balkanu	OVDE
Još 100 km cevi nedostaje do završetka izgradnje Severnog toka 2	OVDE
CEO Shell-a: Klimatska bitka ne dobija se zabranom proizvodnje nafte i gasa	OVDE
Akcionari BP-a odbacili klimatske predloge smanjenja emisija	OVDE

Nemački ustavni sud: Nemački klimatski zakon delom neustavan

BERLIN - U revolucionarnoj presudi, Nemački savezni ustavni sud poziva na izmene nemačkog Zakona o zaštiti klime. Sada je lopta u vladinom terenu, piše **Euractiv**.

U svojoj presudi 29. aprila o nemačkom Zakonu o zaštiti klime (Bundes-Klimaschutzgesetz, KSG), Savezni ustavni sud ocenio da je zakon iz 2019. godine jednim delom neustavan. KSG predviđa sektorske ciljeve s jasnim putevima smanjenja CO₂ do 2030. godine - ali ne i za kasnije. Sud je pronašao grešku zbog nedostatka ciljeva smanjenja emisija gasova staklene bašte nakon 2030. godine.

Ugrožena prava budućih generacija

Prema presudi, to bi nametnulo nesrazmerna ograničenja prava na slobodu budućih generacija - dok bismo do tada morali "potrošiti" ogroman deo preostalog budžeta CO₂. Između ostalih, tužbu su podnele NVO Fridays for Future, Greenpeace i Prijatelji Zemlje.

Posledice presude su jasne: Nemačka mora postaviti ciljeve smanjenja za vreme posle 2030. godine, kao i temeljni plan kako ih postići - i do tada brzo smanjiti emisije.

Rešenje za snabdevanje energijom je tehnološki neutralan pristup energiji i prirodnom gasu, piše 10.maja za **agenciju** Mario Mehrin, generalni direktor nemačkog energetskeg kolosa Wintershall i dodaje da ova odluka prevazilazi same granice vodeće evropske ekonomije.

Mehrin (na slici dole), čija kompanija je jedan od finansijera gasovoda Severni tok 1 i 2, navodi da gas može pomoći u oba slučaja - u obliku prirodnog gasa danas i kao vodonik u budućnosti.

U Nemačkoj je prirodni gas već pokazao najveći doprinos u zaštiti klime: Prelazak sa uglja na proizvodnju električne energije iz gasa (+11%) uštedeo je oko 6 miliona tona emisije CO₂ u elektroenergetskom sektoru u 2019

Nemačka: CO₂ neutralnost već 2045?

BERLIN - Vladajuća koalicija konzervativne Unije CDU/CSU i socijaldemokrata (SPD) Nemačke dogovorili su se 13. maja o reviziji zakona o zaštiti klime prema zahtevu ustavnog suda zemlje, s novim, ambicioznim ciljevima, uključujući postizanje ugljenične neutralnosti 2045. godine, pet godina pre roka koji je sebi odredila Evropska unija.

CDU CSU

Fraktion im Deutschen Bundestag

Koalicija se takođe složila oko smanjenja emisija od 65% u odnosu na nivo iz 1990. godine do 2030. godine. Dodatni rez od 10% do 2030. godine moraće da snosi energetska i industrijski sektor, prenosi **Euractiv**.

Obrazloženje zakonodavaca je smanjenje emisija tamo gde je to najjeftinije, istovremeno rešavanje nesrazmerne količine emisija koje emituje energetska i industrijski sektor.

"Ovim zakonom stvaramo više međugeneracijske pravde, više planiramo sigurnost i odlučnu zaštitu klime koja ne guši ekonomiju, već je obnavlja i modernizuje", rekla je ministarka zaštite životne sredine Svenja Šulce (Schulze).

Novi zakon je pohvaljen kao važan korak u pravom smeru, ali razne nevladine organizacije i industrijska udruženja imaju primedbe.

„Ne postoji plan sa konkretnim merama koje mogu pouzdano dovesti do nultih emisija gasova staklene bašte i istovremeno zaštititi industriju od nepravedne konkurencije spolja. Novi klimatski ciljevi su postavljeni, ali način da se oni postignu i dalje je u magli”, rekao je izvršni direktor nemačkog udruženja hemijske industrije Wolfgang Grtove Entrup (Wolfgang Große).

Merkel protiv ubrzanja roka izlaska Nemačke iz uglja

BERLIN – Nemačka kancelarka Angela Merkel odbacila je pozive da se skрати rok napuštanja proizvodnje električne energije u toj zemlji, postavljen za 2038. godinu.

"Pogođenim (u sektoru uglja) treba pouzdanosti na putu ka klimatskoj neutralnosti", rekla je Merkel 15. maja u online raspravi na jednom skupu, odbivši pozive i iz same vlade da se skрати krajnji datum za upotrebu uglja.

Merkel je istovremeno ukazala da stvarna upotreba uglja u velikoj meri zavisi od cene CO₂ u evropskoj šemi trgovine emisijama gasova staklene bašte (ETS). Prema njenim rečima, čak i sada cena u toni CO₂ od 50 evra dovodi do smanjenja korišćenja lignita.

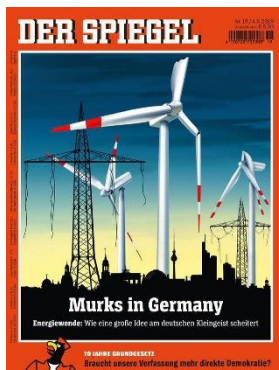
„Eventualni raniji izlazak iz uglja odlučice tehnologija koja se najbolje može nositi s rastom cena CO₂“, rekla je Merkel, prenose novine **Frankfurter Allgemeine**.

Nemački plan ukidanja uglja zasnovan na pogrešnim proračunima

BERLIN – Grinpis (Greenpeace) kaže da je, od javnosti sakrivana, formula koju je Nemačka koristila 2020. godine za izračunavanje naknade energetske kompanijama za postupno ukidanje uglja zasnovana na neopravdano povoljnim pretpostavkama, što je rezultiralo drastično većom kompenzacijom odobrenom dvema firmama, objavio je **Der Spiegel**.

Nemačko ministarstvo ekonomije izračunalo je kompenzaciju u januaru 2020. na ceni ugljenika u EU šemi trgovanja emisijama (ETS) od oko 17 evra po toni CO₂, iako je ona već bila 22 evra na kraju 2018. godine. Cena CO₂ nedavno je dostigla rekordnu visinu od preko 50 evra po toni.

Korišćena formula rezultirala bi kompenzacijom od oko 4,4 milijarde evra za energetske kompanije LEAG i RWE, izvestio je **Spiegel**. Prema Grinpisovoj analizi, dve kompanije bi umesto

toga imale pravo na maksimalnih 343 miliona evra kompenzacija. Ekonomski analitičari klimatskog think tanka EMBER, su zajedno s Grinpisom dekodirali kalkulativnu formulu ministarstva ekonomije i objavili i svoje zaključke 16. maja.

Ministar privrede Nemačke Peter Altmaier "je namerno proglasio formulu za obračun naknade klasifikovanom stvari", rekao je energetske stručnjak Greenpeacea Karsten Smid i dodao da je uveren da ovu računnicu neće odobriti Evropska komisija, koja je nedavno najavila detaljnu istragu nemačkog plana postupnog ukidanja uglja.

CEO Shell-a: Klimatska bitka ne dobija se zabranom proizvodnje nafte i gasa

LONDON - Čelnik Royal Dutch Shell-a osudio je populističke politike vlada koje se zalažu za ograničenje i ukidanje proizvodnje nafte i gasa.

"Ako se želite rešiti ugljovodonika u energetskom miksu, morate nešto preduzeti u vezi s njegovom upotrebom, a ne u proizvodnji", rekao je Ben van Beurden u nedelju u intervjuu za AXIOS.

"Ono što vidim je da vlada koketira s populističkim idejama koje su jasne, jednostavne i pogrešne, a to je: 'Zabranimo proizvodnju nafte i gasa u našoj zemlji,'" dodao je ovaj 63-godišnji Holandžanin, prenosi **Bloomberg**.

Van Beurden je ranije kritikovao politika američkog predsednika Džoa Bajdena za zabranu bušenja na saveznom zemljištu, rekavši da će takva ograničenja jednostavno rezultirati jačanjem uvoza nafte. "Popularne opcije možda će vas gurnuti u tom smeru, ali to nije pametna politika."

"Usredsredićemo se na stranu potražnje, a onda će odatle doći efekat na stranu ponude", konstatovao je glavni izvršni direktor Shell-a.

Van Beurden očekuje da će čista energija činiti polovinu energetskog miksa njegove kompanije "negde u narednoj deceniji".

"Ako ne napravimo takav postupak do sredine sledeće decenije, imamo problem ne samo kao kompanija već i kao društvo", rekao je izvršni direktor Ben van Beurden.

Poput svojih evropskih konkurenata, anglo-holandski teškaš postavio je sebi „ambiciju“ da postane energetska kompanija sa neto nultom emisijom do sredine ovog veka. Cilj uključuje manju proizvodnju nafte, a više gasa i energije iz obnovljivih izvora, kao i upotrebu tehnologija koje su još u povojima, poput sekvenciranja vodonika i ugljenika.

Ugovori za razliku (CFD) u EU ETS sistem?

BRISEL - Evropska komisija mogla bi uključiti ugovore za razliku (CFD) u predstojeće promene sistema trgovanja dozvolama za emisije CO₂ (ETS), saopšteno je u 12. maja iz Komisije.

Trgovinske grupe upozorile su da upotreba CFD-a kao pomoć u dekarbonizaciji teške industrije rizikuje da brzo obori cenu CO₂ u EU ukoliko ETS ne ojača kako bi to nadoknadio, prenosi **Montel**.

CFD-ovi za CO₂ omogućavaju vladama da premoste jaz u finansiranju za kompanije u energetski intenzivnim sektorima poput čelika. Vlade bi im plaćale različite tržištem.

Cene dozvola za emisije guraju cene el. energije ka 69€/MWh

PARIZ - Cene električne energije naglo su porasle u minuli petak na evropskom veleprodajnom tržištu sa skokom cena dozvola za emisiju ugljenika i goriva, piše **Reuters**.

Cena električne energije nemačkog osnovnog opterećenja Cal '22, TRDEBYZ2, porasla je 14. maja za 2,6% na 68,40 evra po megavat-satu (MWh), dok je francuski ekvivalent istog ugovora poskupeo za 3,7% do maksimuma od 68,60 eura.

Godišnji ugovori u obe zemlje dostigli su prošle nedelje najviši nivo od 2008. godine, sa skokom terminske cene dozvole za emisiju tone CO₂ za decembar 2021. na 55,80 evra, javlja **Reuters**.

ACER je doneo Odluku o definiciji regija za obračun kapaciteta

LJUBLJANA - Agencija Evropske unije za saradnju energetskih regulatora (ACER) donela je 10. maja Odluku o predlogu svih operatora prenosnih sistema (OPS) kojim se definišu regioni za obračun kapaciteta (CCR).

Ova definicija uključuje sve granice zone ponude Evropske unije i grupiše ih u različite regione za obračun kapaciteta. To je relevantno za funkcioniranje unutrašnjeg energetskog tržišta, jer pojednostavljuje procese formiranjem takvih podgrupa (tj. CCR-a), **saopštava** ACER.

Definisanje CCR-a trebalo bi da kombinuje granice zone ponude za koje je potreba za koordinacijom najveća (npr. uzimajući u obzir međuzavisnost između njihovih međuzonskih kapaciteta) i utvrđivanje gde je najefikasnije primeniti međuregionalnu koordinaciju. Različite regionalne metodologije (poput izračunavanja kapaciteta, redispačinga i kontra-trgovine) primenjivaće se na različite regione za izračunavanje kapaciteta.

To će promovisati efikasnu koordinaciju između granica zone ponude, što omogućava optimalno korišćenje prenosne infrastrukture širom Evrope, u korist potrošača, navodi Agencija.

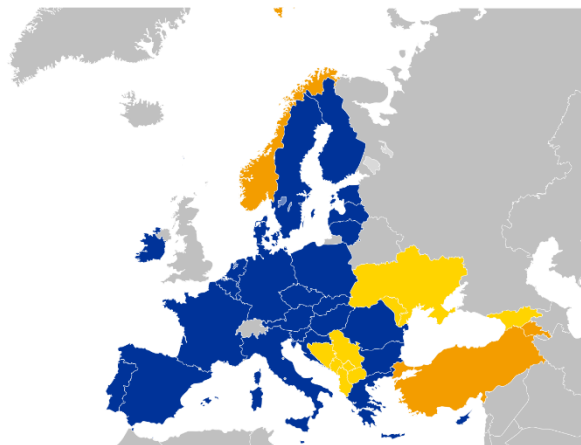
ACER i EnZ pokrenule konsultacije o gasnim interkonekcijama

LJUBLJANA - EU regulator za energiju ACER i Energetske zajednice, pokrenuli su [zajedničke konsultacije](#) o kapacitetima na tačkama interkonekcije prirodnog gasa povezane sa nekim zemljama koje nisu članice EU.

ACER

Konsultacije se tiču ponude kapaciteta i upotrebe tačaka interkonekcije u Ukrajini, Moldaviji, Srbiji (Loznica - Zvornik), Severnoj Makedoniji i Bosni i Hercegovini.

Cilj savetovanja je pružiti ACER-u i Energetskoj zajednici bolje razumevanje potreba tržišta kako bi se poboljšala "povezanost, optimalno korišćenje postojećih kapaciteta, integracija tržišta i konkurencija" na dotičnim interkonekcionim tačkama, saopštio je ACER. Regulatori takođe žele da sagledaju pristupe u cilju izbegavanja prekid mreže.

Zainteresovane strane moraju ispuniti upitnik do 30. juna. Sažetak konsultacija, kao i procenu odgovora, naknadno će objaviti ta dva tela, navodi ACER.

Poljska dobija multienergetskog giganta

VARŠAVA - Poljski vodeći prerađivač nafte PKN Orlen podneo je u ponedeljak Uredu za konkurenciju i zaštitu potrošača prijavu o nameri spajanja sa domaćom državnom gasnom kompanijom PGNiG. Transakcija uključuje dogovor da PKN Orlen preuzima direktnu kontrolu nad PGNiG-om, prenosi varšavski poslovnik **Biznis Alert**.

Uz poslove ranije kupljenog proizvođača električne energije Energa i manjeg prerađivača nafte LOTOS-a, Orlen će integracijom sa PGNiG-om proširiti lanac vrednosti i poslovanja koncerna i na prirodni gas.

Prema ranijim najavama, Orlen bi mogao finalizovati akviziciju PGNiG-a do kraja 2021.

Orlen je 2019. godine imao prihode veće od 111 milijardi zlotova (oko 28 milijardi dolara). Lotosovi su iznosili gotovo 30 milijardi, a PGNiG-ovi 42 milijarde zlotova.

Sve su tri kompanije izlistane na Varšavskoj berzi, a ministarstvo finansija je njihov najveći deoničar, sa udelom u Orlenu od 27,5 odsto, a 53 odsto u Lotosu i 72 odsto u PGNiG-u. Energa je sa mrežom od preko tri miliona potrošača jedan od najvećih proizvođača i prodavaca električne energije u Poljskoj, sa tržišnom kapitalizacijom u 2019. godini od 21 milijardu zlotova (5,6 mlrd dolara).

Ukrajina planira da dovrši reformu industrije uglja do 2030. godine

KIJEV - Ukrajina planira da dovrši reformu industrije uglja do 2030. godine, tokom koje će deo državnih rudnika biti prebačen u kompaniju za proizvodnju električne energije Centrenergo i zajedno s njom privatizovan, prenosi 10. maja državna agencija Ukrinform.

Prema rečima Jaroslava Demčenkova, zamenika ukrajinskog ministra energetike, na teritoriji pod vladinom kontrolom trenutno se nalaze 33 rudnika u državnom vlasništvu. Konkretno, prema njegovoj izjavi za Dom TV, 5-6 rudnika moglo bi se preneti u vlasništvo Centrenerga, koji će potom biti privatizovan. Drugi deo rudnika biće takođe privatizovan.

"To su oni koji imaju perspektivne slojeve uglja koji se tamo može vaditi još nekoliko decenija. Pokušaćemo pronaći investitora za njih", rekao je Demčenkov.

Rudnici, za koje investitori definitivno neće biti zainteresirani, biće prebačeni na vladu i likvidirani, rekao je funkcioner.

On je podsetio da je Kijev prošle godine potpisao sporazum o energetsom partnerstvu s Nemačkom, koji predviđa pomoć te zemlje u sprovođenju transformacije ukrajinske industrije uglja.

Španija obustavlja proizvodnju fosilnih goriva do 2042. godine

MADRID - Španski parlament glasao je 14. maja za dugo očekivani zakon o klimi, koji obavezuje zemlju da smanji emisije 23% do 2030. godine, u odnosu na nivo iz 1990. godine.

Zakon zabranjuje, s trenutnim efektom, sve nove dozvole za istraživanje i proizvodnju uglja, prirodnog gasa i nafte, zabranjuje prodaju vozila na fosilna goriva od 2040. godine i utvrđuje cilj da se u 2030. godini 74% električne energije u zemlji proizvodi obnovljivim izvorima.

Zakonodavci su se složili da se proizvodnja fosilnih goriva mora završiti na teritoriji Španije do 31. decembra 2042. godine i ograničili su upotrebu subvencija za fosilna goriva osim ako nisu "propisno opravdani socijalnim ili ekonomskim interesom".

Zakon je prvi u svetu koji zahteva od svih kompanija da utvrde jasne klimatske akcione planove sa ciljevima smanjenja emisija koji se moraju postići u periodu od pet godina, prenosi portal **Climate Home News**.

Šta Sajber napad na Colonial Pipeline znači za Evropu?

BRISEL - Sajber napadi na kritičnu energetska infrastrukturu doveli su EU u stanje pripravnosti od 2014. godine, kada je Ukrajina bila pogođena serijom napada, da bi ta infiltracija kulminirala napadom NotPetya 2017. godine, koji je paralizovao multinacionalke poput danskog broskog giganta Maersk, logističkog giganta FedEx, farmaceutske kompanije Merck i drugih velikih korporacija, a troškovi "čišćenja" iznosili oko 10 milijardi dolara, piše portal Politico.

Od tada je EU krenula u jačanje otpornosti svog energetskeg sistema - ali posao još nije gotov.

"Napad na Colonial zahteva novu regulativu o kritičnim infrastrukturnim firmama", kaže Bart Groothuis, član EU parlamenta zadužen za pravila za kibernetičku sigurnost mreža i IT sistema.

Oko 100 cyber incidenata u EU u 2020.

Prema EU Agenciji za kibernetičku sigurnost (ENISA), sektor je prijavio otprilike 100 značajnih incidenata cyber sigurnosti u 2020. godini - od čega su polovina bili ransomware napadi.

Operatori energetskeg sistema u Evropi do sada su imali ograničene obaveze prema prvom blokovskom zakonodavstvu o kibernetičkoj sigurnosti iz 2016. godine, Direktivi o mrežama i informacijskoj sigurnosti (NIS) - kao i nekim sektorskim zakonima. Oni uključuju primenu minimalnih standarda kibernetičke sigurnosti i brzo prijavljivanje incidenata kad se dogode.

Da bi se izbegle nestašice goriva izazvane napadom poput ovog u SAD, sve države EU moraju prema Direktivi o zalihama nafte da drže u zalihama ekvivalent uvoza nafte ili naftnih derivata od najmanje 90 dana, ili 61-dnevne potrošnje - šta god da je veće.

Prirodni gas je veća briga za EU

Nakon gasne krize 2006. i 2009. godine, evropska mreža operatora transportnih sistema gasa sprovodila je redovne simulacije prekida snabdevanja na svim uvoznim cevovodima EU - i pripremala planove preusmeravanja koristeći sistem prekograničnih interkonektora, rezerve podzemnih skladišta i LNG terminale.

Najnovija analiza, objavljena u oktobru, simulirala je prekide snabdevanja gasom do dva meseca na tri glavne ruske rute: preko Finske i do baltičkih država; preko Ukrajine; i duž Transbalkanskog gasovoda koji ide do Rumunije, Bugarske i Grčke.

U finskom slučaju, odgovor bi bio pojačavanje uvoza LNG-a u Litvaniji. Baltički interkonektor - koji je pokrenut u decembru 2019. godine povezuje Estoniju sa Finskom.

Ako se Trans-balkanski gasovod zatvori, protoci namenjeni Bugarskoj mogli bi se slati kroz drugu liniju TurkStream-a. Ali ako ukrajinsku rutu za EU pogodi dugotrajni prekid, Rumunija bi mogla ostati na cedilu, jer nema drugih mogućnosti za uvoz gasa, upozorava analiza.

Hakeri blokirali snabdevanje američke istočne obale gorivom

NJUJORK - Američka Istočna obala i Njujork bili su nedelju dana suočeni sa nestašicom goriva, nakon što su hackeri blokirali 7.maja rad ključne mreže produktovoda firme Colonial Pipeline.

Hakeri grupe DarkSide, koji se kriju u Rusiji, ukrali su oko 100 gigabajta podataka iz mreža Colonial Pipeline-a, pre nego što su zaključali svoje računare ransomware-om i zatražili otkupninu za sada nepoznatog iznosa.

Bloomberg je u međuvremenu javio da je kompanija navodno platila hakerima otkupninu od 5 miliona dolara za ključ za dešifriranje softvera, uprkos ranijim tvrdnjama da na to neće pristati.

Gas se suočava s egzistencijalnom krizom u klimatski opreznoj Evropi

LONDON - Evropu očekuju sve veći računi za struju i poremećaji u snabdevanju, jer banke uslovljavaju komunalnim kompanijama finansiranje novih elektrana na gas ispunjenjem strogih kriterijima emisije CO₂, piše **Reuters**.

Komunalne kompanije u Evropi već predviđaju probleme s snabdevanjem električnom energijom dok postupno ukidaju proizvodnju iz uglja i nukleari, uz sve trošnju infrastrukturu.

Međunarodni proizvođači već više od deset godina navode da je prirodni gas neophodno pogonsko gorivo na putu do dekarbonizacije.

EK: Gas do 2050. na energetskej margini

Izvršni potpredsednik Evropske komisije Frans Timermans rekao je u martu da će do 2050. biti "marginalizovana uloga fosilnog gasa" na putu do nulte emisije.

Prošle godine je Međunarodna agencija za energiju (IEA) objavila da će potražnja za prirodnim gasom u Evropskoj uniji biti 20% manja 2030. godine u odnosu na 2019.

Na pet najvećih evropskih tržišta električne energije - Britaniji, Francuskoj, Nemačkoj, Italiji i Španiji - investitori su najavili više od 60 gigavata (GW) novih projekata elektrana na gas, pokazuju podaci **S&P Global Market Intelligence**, iako nije verovatno da će svi biti izgrađeni.

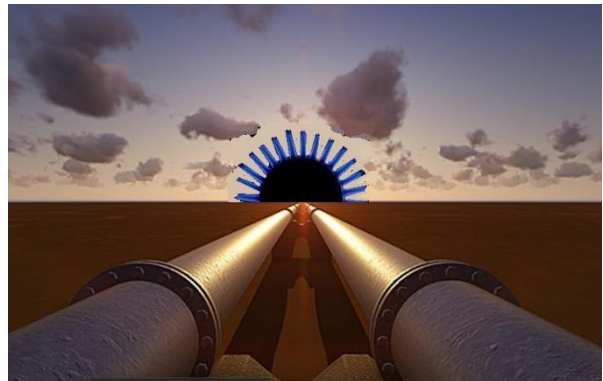
Pod rizikom investicije od 87 mlrd evra

Izveštaj američkog think-tanka Global Energy Monitor od prošlog meseca kaže da bi izgradnja celokupne gasne infrastrukture koja je planirana ili je u toku u EU stvorila rizik od 87 milijardi evra tzv. nasukane, odnosno izgubljene aktive.

Gasni projekti vredni oko 30 milijardi evra otkazani su, ili na neodređeno vreme odloženi prošle godine dok su se investitori borili za pronalaženje sredstava.

Šta će uvećati račun za struju?

Ako regulatorni budu zahtevali od investitora da grade uz elektrane i postrojenja za hvatanje i pohranjivanje CO₂ (CCS), to bi dodalo u računu za struju nekoliko evro centi na kilovat-sat, kažu analitičari, jer CCS traži dodatnu infrastrukturu i ukupno više goriva za proizvodnju iste količine električne energije.

Kako komunalne firme žele da to izbegnu, nekoliko evropskih vlada planira povećanje uvoza električne energije i LNG-a, kao i na plaćanje operaterima da drže u rezervi kapacitete elektrana na gas. To bi takođe moglo povećati račune za potrošnju energije, dodaje **Reuters**.

Međutim, u nekim drugim delovima sveta, elektrane na gas neće biti na istim iskušenjima.

Oksfordski institut za energetske studije predviđa da bi Kina, kao alternativu TE na uglj, mogla dodati 40 do 50 GW novih energetske kapaciteta na gas do 2025. godine na ukupno 140 do 150 GW, što je za 50 odsto više od trenutnog nivoa.

Ali u Evropi, u kojoj je uglj već teško finansirati, zajmodavci i vlade prešli su na pooštavanje uslova za finansiranje gasnih projekata.

Evropska investiciona banka, najveći evropski zajmodavac, izmenila je svoju kreditnu politiku kako bi u velikoj meri isključila novu gasnu infrastrukturu od kraja ove godine, piše **Reuters**.

Elektrane na gas pretekle uglj kao najveći emiter CO2

PARIZ - Gasne elektrane prestigle su elektrane na lignit 2020. godine i postale najveći pojedinačni izvor emisija CO2 iz proizvodnje električne energije u Evropskoj uniji, pokazala je u petak analiza šeme EU trgovanja emisijama (ETS), prenosi 1,7. maja **Frans-press**.

Prema analizama koje je sproveo cenjeni energetski think tank **Ember**, termoelektrane na gas proizvele su 2020. godine 231 milion tona ugljen-dioksida širom kontinenta.

Emisije iz TE na uglj su istovremeno opale, a emisije iz sagorevanja lignita pale su 23 posto u 2020. u odnosu na 2019. godinu.

U 2020. godini elektrane na gas zahvatale su 33 odsto emisija u elektroenergetskom sektoru u ETS-u, u odnosu na 16 posto u 2013. godini.

GlobalData: Nuklearna energija ostaje dominantna u Bugarskoj do 2030.

SOFIJA - Nuklearna energija ostaće dominantan izvor proizvodnje električne energije u Bugarskoj do 2030. godine, sa 14,1TWh, uprkos vladinim planovima da je zameni obnovljivim kapacitetom energije, navode iz analitičke firme **GlobalData**.

"Bugarsko tržište električne energije trenutno je u tranziciji, a vlada postepeno zamenjuje kapacitete uglja obnovljivim izvorima energije. Tokom ove smene, vlada planira oslonac na nuklearnu energiju. Proizvodnja nuklearne energije iznosila je 15,9 TWh 2020. godine, sa udelom od 44% u ukupnom energetskom miks, a očekuje se da će to ostati iznad 40% do 2030," navodi **GlobalData**.

Bugarski energetski regulator: Ima osnova za pregovore sa Gaspromom

SOFIJA - Postoje osnovi za pregovaranje Bugarske s Gaspromom o boljim uslovima za kupovinu prirodnog gasa, rekao je sa parlamentarne govornice predsednik Regulatorne komisije za energiju i vodoprivredu (EWRC) Ivan Ivanov.

Čelnik bugarskog energetskog regulatora odgovarao je na pitanja poslanika u vezi s predstojećim novim cenovnim periodom za energetske kompanije, koji počinje 1. jula.

Ivanov je podsetio da EWRC ne učestvuje u pregovorima s ruskom kompanijom, već ministarstvo energetike i Bulgargas, ali je dodao da postoje dostupne informacije o ceni po kojoj se toj zemlji isporučuje ruski gas. U poređenju s drugim evropskim zemljama, postoji razlog da Bugarska zatraži nove pregovore i dobije bolje cenovne uslove, rekao je on.

Zajednički utisak tokom saslušanja u Narodnoj skupštini bio je da se očekuje teška godina koja predstoji za bugarski energetski sektor, prenose sofijske **Novinite**.

Pandemija i oštar pad potrošnje promenili su situaciju na tržištu i otežali predviđanje. Zbog toga se očekivanja regulatora o ceni ugljendioksida nisu ostvarila - prošlogodišnja prognoza bila je da će dozvola za emisiju tone ugljendioksida u ovom cenovnom razdoblju (1.juli 2020. - 30. juni 2021) iznositi 22 evra po toni, a poslednjih nedelja cena prelazi 40 evra po toni, rekao je Ivanov.

EU Ombudsman istražiće gasne projekte na zapadnom Balkanu

BRISEL - Evropski ombudsman istražiće i proceniti održivost prioriternih projekata gasne infrastrukture na zapadnom Balkanu, nakon žalbe organizacije Bankwatch protiv Evropske komisije na njihov uticaj na klimu i raseljavanje obnovljive energije, javlja 12. maja portal **Exit News**.

Radi se o 12 projekata prirodnog gasa, čija je vrednost najmanje 2 milijarde evra, a koji su odobreni kao projekti od interesa za Energetsku zajednicu (PECI), a Bankwatch u žalbi prigovara Komisiji da navodno nema dovoljno nadzora nad njima.

Godine 2020. Ombudsman je uputio je kritike Komisiji zbog odobravanja nekoliko projekata, a da nije utvrdio koliki će biti njihov nivo emisije gasova staklene bašte. Bankwatch tvrdi da kritika ombudsmana ne samo da ima osnova, već i da Komisija nije izvršila dobre procene održivosti i da je evaluacija projekata urađena prema nedostatnim metodologijama što je – kaže - Komisiji bilo poznato, ali je u svakom slučaju odobrila nastavak.

Oni tvrde da su procene tih investicija pretpostavljale da će svi gasni projekti smanjiti emisiju CO₂ i da bi taj prirodni gas mogao zameniti ugalj. Takođe su pretpostavili da se potrošnja neće povećati, a samim tim ni emisija CO₂. Bankwatch navodi da se time zanemaruje činjenica da će gas na kraju istisnuti druge izvore energije, uključujući obnovljive izvore.

Uzimajući Albaniju kao primer, Bankwatch navodi da ta zemlja trenutno svu električnu energiju dobija iz hidroenergije. Procena Komisije, međutim, predviđala je smanjenje emisija. To je očito bilo zbog toga što su u jednačinu uključili termoelektranu Vlora, bez obzira što ne radi i ne koristi se, konstatuje Bankwatch.

Ta NVO poziva na uklanjanje gasnih projekata s popisa PECI i PMI jer im "nedostaju verodostojni podaci o održivosti". Dodaje da se usvajanje bilo koje nove liste mora odložiti dok se metodologija procene ne ažurira na odgovarajući način.

Još 100 km cevi nedostaje do završetka izgradnje Severnog toka 2

BERLIN - Ostalo je da bude položeno Oko 100 km podmorskog gasovoda Severni tok 2, koji trasom od 2.460 km ispod Baltičkog mora ide od Rusije do Nemačke, izjavio je 8. maja ruski ambasador u Nemačkoj Sergej Nečajev.

U intervjuu za nemački medij **RND**, Nečajev je takođe rekao da se nada da će gasovod biti završen pre predstojećih nemačkih izbora 26. septembra.

Izgradnja Severnog toka 2 zaustavljena je privremeno nakon što je pretnja američkim sankcijama navela švajcarsku kompaniju Allseas da zaustavi rad polaganja cevi u decembru 2019. godine, kada je preostalo još samo 150 km u danskim i nemačkim vodama.

Trenutno dva ruska plovila rade u danskim vodama - Fortuna i Akademik Čerskij, ali polaganje cevi otežava olujno vreme poslednjih nedelja u Baltičkom moru.

Ukoliko bi Fortuna i Akademik Čerskij (foto) mogli polagati kombinovano 1 km cevi dnevno, a pod pretpostavkom da vremenski uslovi to dopuštaju, trebalo bi otprilike 100 dana - ili oko tri meseca, odnosno do početka avgusta - da se položi preostali deo gasovoda, piše **S&P Global Platts**.

Akcionari BP-a odbacili klimatske predloge smanjenja emisija

LONDON - Akcionari BP-a su glasali na godišnjoj skupštini u prošlu sredu protiv plana koji bi prisilio britanskog naftnog majorsa da ojača svoje klimatske obaveze, prenosi **S&P Global Platts**.

Više od 79 odsto investitora glasalo je protiv rezolucije koju je predložila grupa akcionara Follow This, a koja zahteva od naftne kompanije da smanji emisije. BP je rekao da je 20,6 posto glasova bilo za plan.

Follow This rekao je da ciljevi BP-a nisu u skladu s Pariskim sporazumom o klimatskim promenama iz 2015. godine i kritikovao neto nulti cilj kompanije zbog toga što nije uključio jednu od glavnih investicija.

